

De tussentijdse cijfers sociaal domein gemeente Zevenaar (t.b.v. commissie vergadering van 20 januari 2026)

Inleiding

Deze tussentijdse cijfers Programma 6 Sociaal Domein betreft een beknopte (financiële) weergave, zodat ontwikkelingen in perspectief kunnen worden geplaatst. Met deze tussentijdse cijfers maken we inzichtelijk wat de stand van zaken is van de Wmo en Jeugdhulp in de gemeente Zevenaar. De tussentijdse cijfers zijn altijd een weergave van wat op basis van beschikbare data op het moment van analyseren bekend is. De cijfers bieden een overzicht van de financiële resultaten en prestaties en geven inzicht in de voortgang ten opzichte van de vastgestelde doelstellingen en begroting. Cijfers in het sociaal domein zijn voortdurend aan verandering onderhevig. Zo kunnen declaraties door zorgaanbieders later worden ingediend, waardoor er verschil tussen rapportages kan zijn. Ook kunnen afgegeven beschikkingen nog niet verwerkt zijn door de backoffice op het moment van rapporteren. Verder kunnen er door achterstanden en wachttijden met terugwerkende kracht administratieve wijzigingen worden doorgevoerd waardoor getallen niet overeenkomen met een eerdere monitor. Dat is helaas niet te voorkomen. We proberen u met deze tussentijdse rapportage altijd zo goed mogelijk te informeren. Als u opmerkingen ter verbetering of verheldering van de rapportage heeft dan horen wij dat graag.

Gegevens

Deze tussentijdse cijfers zijn tot stand gekomen vanuit in eigen beheer gebouwde power BI dashboards en het regionaal dashboard en waar gewenst aangevuld.

Algemeen beeld Wmo en Jeugdhulp (periode 01-01-2025 tot en met 31-10-2025)

Het sociaal domein staat (nog steeds) voor grote uitdagingen en veranderingen als gevolg van maatschappelijke, demografische en beleidsmatige ontwikkelingen. Uit de realisatiecijfers over de periode januari tot en met oktober 2025 blijkt het volgende:

Voor de toegang tot eerstelijnsvoorzieningen Jeugd (taakveld 6.22) en Wmo voorziening activerend werk (taakveld 6.5 arbeidsparticipatie) liggen de kosten, in de periode tot en met oktober 2025 boven de begroting. Dit wordt veroorzaakt door intensiever gebruik van toegangsvoorzieningen in de eerste lijn en hogere uitgaven aan de Wmo voorziening activerend werk.

De hogere daadwerkelijke kosten (€ 92.766) voor de post 'toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd' (begroot € 25.808) worden in grote mate verklaard door de inzet van Forza; een preventieve aanpak van schoolverzuim, uitgevoerd door jeugdbeschermers met expertise in jeugdreclassering. Het belangrijkste doel van deze aanpak is ervoor te zorgen dat de jongere zo snel mogelijk weer naar school gaat of een andere zinvolle dagbesteding heeft. Zevenaar heeft relatief veel schoolverzuim, wat de inzet van Forza legitimeert en verklaard.

Een andere verklaring dat de kosten rondom crisisinterventie (preventie) toenemen is onze visie en focus op het zoveel mogelijk voorkomen van uithuisplaatsingen. We vinden het belangrijk dat kinderen zo thuis mogelijk opgroeien en hebben een terughoudende houding ten aanzien van uithuisplaatsingen. Vanuit dit uitgangspunt wordt er meer ingezet op preventie (denk aan actieve en consultatieve dienstverlening (ACD's) vanuit een Gecertificeerde Instelling en de inzet van eerstelijnsvoorzieningen).

De hogere kosten (€ 99.405) voor Wmo activerend werk (arbeidsparticipatie) zijn een gevolg van meer inzet op deze voorziening. De uitgaven binnen activerend werk hangen samen met de verschuiving naar meer maatwerk en intensievere begeleiding. Dit is nodig om inwoners met complexe problematiek te ondersteunen richting participatie. Deze ontwikkeling zien we ook landelijk: trajectkosten stijgen en de doelgroep wordt complexer. Gemeenten investeren meer in duurzame participatie in plaats van snelle uitstroom.

Kanttekeningen

Hoewel deze tussentijdse cijfers een positief beeld schetsen van € 724.550 moeten hierbij ook enkele belangrijke kanttekeningen worden geplaatst:

1. Beperkte weergave van de cijfers:

Deze tussentijdse cijfers beslaan slechts een deel van programma 6 sociaal domein, namelijk enkel de zorgkosten voor Jeugdhulp en Wmo die via het berichtenverkeer worden verwerkt. Het stoplichtmodel in deze rapportage houdt geen rekening met de taakvelden en bedragen die buiten dit berichtenverkeer vallen.

2. Volledige Verantwoording binnen P&C cyclus:

De verantwoording en voortgang van de overige taakvelden binnen het sociaal domein worden behandeld binnen de reguliere planning- en control cyclus, met name in de eerste en tweede voortgangsrapportage. Deze rapportages geven een completer beeld van de financiële situatie.

3. Conjunctuur- en seizoensinvloeden:

Bij de begroting is geen rekening gehouden met conjunctuurschommelingen of seizoensinvloeden, wat de kostenramingen mogelijk vertekent.

Deze kanttekeningen benadrukken de noodzaak van een breder financieel inzicht en voorzichtigheid bij het interpreteren van het huidige positieve resultaat.

De cijfers laten zien dat er ook aandachtspunten zijn. Voorbeelden:

Er lijkt minder inzet van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering te zijn. Dit kan een vertekend beeld zijn. We weten dat de Gecertificeerde Instellingen lange wachtlijsten hebben, waardoor een maatregel nog niet uitgevoerd kan worden maar jongeren dit wel nodig hebben. De verdere ontwikkeling hiervan zullen wij zorgvuldig blijven monitoren.

We zien een lichte toename van Jeugdhulp met Verblijf en een toename van Jeugdhulp ambulant. Dit laatste is een logisch gevolg van onze insteek op minder uithuisplaatsingen, waardoor er meer ambulante hulp thuis moet worden ingezet. De lichte toename in jeugdhulp met verblijf kan al verklaard worden door een enkele inwoner die deze nodig heeft. We blijven als gemeente scherp op ons uitgangspunt: zoveel mogelijk thuis.

Toegang/ Wachtlijsten

De wachtlijst Jeugd loopt langzaam terug. Enerzijds hebben we ons gefocust op het wegwerken van de wachtlijsten. Anderzijds komen er minder aanvragen doordat er gestart is met een andere manier van Triageren. De andere manier van Triageren waar nu voor is gekozen houdt in, dat er nu de mogelijkheid is een aanmelding te doen met een webformulier waarin de inwoner wordt gevraagd meer informatie aan te leveren voordat er een eerste screening gemaakt wordt. Voordat de casus wordt verdeeld is er gekeken of er geen andere oplossing geboden kan worden, bijvoorbeeld richting voorliggend veld of inzet van bijvoorbeeld gezinscoaches.

De wachtlijst die er nu is komt onder andere door een gewijzigde werkwijze waarin de samenwerkingspartners (huisarts, GG-net, psychologenpraktijken) is gevraagd om sneller betrokkenheid te vragen van gemeente in complexe casussen, toename van ziekte van consulenten en het inzetten van de Verklarende Analyse als onderzoeksmethode. Lokaal en Regionaal is afgesproken met de methode Verklarende analyse te gaan werken. De start hiervan vraagt in eerste instantie meer inzet van uren maar geeft een kwaliteitsverbetering op de lange termijn. De zaken die op de wachtlijst staan zijn voor een deel nieuwe aanvragen en aanvragen die in de loop van het jaar verdeeld moeten worden aangezien het verlengingsaanvragen betreffen.

Voor de Wmo worden aanvragen op dit moment grotendeels binnen de wettelijke termijnen opgepakt. De eerdere procesverbeteringen onder andere bij huishoudelijke hulp, hebben bijgedragen aan kortere doorlooptijden en het beperken van de wachtlijst. In de komende periode brengen we de doorlooptijden verder in beeld om meer inzicht te krijgen in het verloop van het proces en waar eventuele verbeteringen mogelijk zijn.

Leeswijzer

Deze tussentijdse rapportage bestaat uit de volgende drie hoofdstukken en bijlage:

- Hoofdstuk 1 Totaal overzicht kosten Programma 6.
- Hoofdstuk 2 De Toegang.
- Bijlage: Begrippenlijst.

Hierbij presenteren wij de data die relevante ontwikkelingen laten zien. Ook presenteren we begrotingswijzigingen. Zo kunt u de ontwikkeling volgen. Over het algemeen proberen we een vergelijking over dezelfde periode met voorgaand kalenderjaar te geven.